

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2568/2021
09.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Видаковић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС Београд Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац из Лазаревца, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2024/21 од 27.05.2021. године, на седници одржаној 09.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2024/21 од 27.05.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 431/19 од 09.04.2021. године и одбија захтев туженог да се обавезе тужилац да накнади туженом трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да накнади тужиоцу трошкове поступка по ревизији у укупном износу од 93.927,30 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде, под претњом принудног извршења.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова на име одговора на ревизију.

Образложење

Основни суд у Лазаревцу, пресудом П1 431/19 од 09.04.2021. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је обавезао туженог да исплати тужиоцу на име мање исплаћене зараде на основу сменског рада за одређене месеце у периоду јул 2016. године - април 2020. године, одређене новчане износе, са законском затезном каматом, као и да за тужиоца на ове износе уплати надлежном Републичком фонду ПИО запослених, доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање (све ближе одређено у ставу првом изреке). Усвојио је тужбени захтев тужиоца, тако што је обавезао туженог да исплати тужиоцу на име мање исплаћене зараде за време коришћења годишњег одмора за одређене месеце у периоду јун 2016. године - јул 2019. године, одређене новчане износе, са законском затезном каматом, као и да за тужиоца

на досуђене износе уплати надлежном Републичком фонду за ПИО запослених, доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање (став други изреке). Обавезао је туженог да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 57.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана наступања извршности па до исплате (став трећи изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2024/21 од 27.05.2021. године, преиначио је пресуду Основног суда у Лазаревцу П1 431/19 од 09.04.2021. године, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату мање исплаћене зараде по основу сменског рада и мање исплаћене накнаде за време коришћење годишњег одмора, са законском затезном каматом и доприносима за ПИО осигурање, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 57.100,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и обавезао тужиоца да накнади туженом трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 2.150,00 динара (став први изреке). Обавезао је тужиоца да накнади туженом трошкове поступка по жалби у износу од 30.368,94 динара (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку (у ревизији је истакнут трошковник и на име састава ревизије у износу од 18.000,00 динара и за таксу на ревизију и одлуку по ревизији по Таксеној тарифи).

Тужени је благовремено изјавио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу одредбе члана 403. став 2. тачка 2. у вези члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу на неодређено време код туженог и у утуженом периоду је обављао рад, тако што је сваки други дан радио у времену од 07,00 до 19,00 часова, односно сваки други дан је радио по 12 часова. Организација рада је таква, да тужилац мења другог запосленог на истом радном месту сваког другог дана, с тим што један дан ради од 07,00 до 19,00 часова, други дан му је пауза и тако се циклус понавља. Првостепени суд је на основу оваквог начина рада, извео закључак да је тужилац обављао рад у сменама и на основу вештачења од стране вештака економско-финансијске струке, утврдио да тужиоцу за утужени период није исплаћена увећана зарада за рад у сменама за 8,9% у складу са одредбом члана 38. став 1. тачка 4. Појединачног колективног уговора туженог у износу од 235.694,31 динар. Поред тога, на основу вештачења је утврдио и да приликом обрачуна накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора тужени није вршио обрачун по основу увећане зараде за сменски рад, те да је тужиоцу нанета штета због мање исплаћене накнаде зараде за време коришћења годишњег одмора у износу од 33.579,02 динара (тужба је поднета 11.06.2019. године).

Првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев тужиоца ради исплате на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада, из разлога што је тужилац у периоду од јуна 2016. године до априла 2020. године послове обављао радећи у сменама и да тужени приликом обрачуна и исплате зараде тужиоцу, зараду није увећао по основу сменског рада за 8,9% сходно члану 38. став 1. тачка 4. Појединачног колективног уговора за Електропривреду Србије. Затим, да је основан и тужбени захтев ради исплате мање исплаћене зараде за време коришћења годишњег одмора (за јун и јул 2016. године; мај, јун и јул 2017. године; мај, јун и јул 2018. године и мај, јун и јул 2019. године), из разлога, што у висину просечне зараде које су претходиле месецу у којима је тужилац користио годишњи одмор нису ушла увећања зараде за рад у сменама сходно одредби члана 108. став 1. тачка 2. Закона о раду, а које је право тужилац остварио по основу правноснажних судских одлука у које је суд извршио увид.

Другостепени суд је закључио да је неоснован тужбени захтев тужиоца, из разлога, што тужилац није радио у сменама и такав рад није сменски рад, па да тужиоцу не припада увећање зараде за сменски рад, прописано Посебним колективним уговором за Електропривреду Србије у износу од 8,9%. Затим, како је одбијен захтев тужиоца на име мање исплаћене зараде по основу сменског рада, то је одбијен и захтев тужиоца за накнаду штете због мање исплаћене накнаде за време коришћења годишњег одмора и тражене законске затезне камате и доприноса.

Основано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права, на који законски разлог овај суд пази и по службеној дужности, у смислу члана 408. ЗПП, због чега је другостепена пресуда преиначена и одбијена жалба туженог.

Према Директиви Европске Уније 2003/88 – ЕС сменски рад је дефинисан као начин организације рада у коме радници мењају једни друге на истом радном месту у складу са одређеним обрасцем, укључујући и образац ротирања, који може бити непрекидан или без прекида (континуиран или дисконтинуиран), изискујући потребу да радник ради у различито време током одређеног периода дању или ноћу, а турнус се у свом језичком значењу изједначава са сменским радом (пертурнум - по реду, редом). Како се под турнусом подразумева утврђен рад који више лица једно за другим обављају неки посао радећи наизменично и смењујући се, између ова два појма нема никакве разлике и представљају синониме. Директива Европске Уније није извор права, али њена садржина помаже тумачењу појма сменског рада који наши закони не садрже. Према томе, како тужени није извршио тужиоцу увећање зараде према одредби члана 38. став 1. тачка 4. Посебног колективног уговора за Електропривреду Србије („Службени гласник РС“, бр. 15/5) којом је прописано, да се основна зарада запосленог увећава за рад у сменама за 8,9% и члана 108. став 4. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) да, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у коме запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама и тужилац у утуженом периоду радио по моделу радног времена 12/36, то је првостепени суд правилно усвојио тужбени захтев и обавезао туженог на исплату тражене разлике (о основаности тужбеног захтева по основу сменског рада против истог туженог у сличној чињеничноправној ситуацији овај суд се изјаснио и у пресудама Рев2 2333/2020 од 25.11.2020. године и Рев2 110/2021 од 28.01.2021. године).

Полазећи од успеха у поступку по ревизији и тражених трошкова, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у укупном износу од 93.927,30 динара (на име састава ревизије у износу од 18.000,00 динара према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката – „Службени гласник РС“ бр.121/12, 99/20 и 37/21 и на име таксе на ревизију у износу од 30.370,92 динара и таксе на пресуду по ревизији у износу од 45.556,38 динара према Закону о судским таксама - „Службени гласник РС“, бр. 28/94 ... 95/18), на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Како трошкови на име одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице, то је одбијен као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова на име одговора на ревизију на основу одредбе члана 154. став 1. ЗПП-а.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 416. став 1. и 165. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**